

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **Ing. L. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2007, č. j. 27338/2007/KUSK, sp. zn. 14650/2007/KUSK/4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 5. 2009, č. j. 3 Cad 20/2007 - 53,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2009, č. j. 3 Cad 20/2007 - 34, byla zamítnuta žaloba žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti výše označenému rozhodnutí žalovaného. Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka dne 3. 4. 2009 kasační stížnost, v níž požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků. Na výzvu Městského soudu v Praze stěžovatelka předložila vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech.

Usnesením blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku Městský soud v Praze stěžovatelce zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že je mu z vlastní rozhodovací činnosti známo, že žalobkyně je vlastníci několika pozemků, které ve zmíněném potvrzení neuvedla. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že stěžovatelka uvedla v potvrzení neúplné, resp. nepravdivé údaje, proto podle jeho

názoru nesplňuje jeden z kumulativních předpokladů pro ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, a to předpoklad nemajetnosti pro možnost osvobození od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž jednak namítla, že řízení ve věcech dávek pomoci v hmotné nouzi je podle § 11 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, osvobozeno od soudního poplatku ze zákona, tedy že Městský soud v Praze tuto podmínku vůbec zkoumat neměl, vedle toho pak namítla, že Městský soud v Praze vycházel ohledně zjištění jejích majetkových poměrů ze zápisu v katastru nemovitostí, aniž jakkoliv vzal v úvahu skutečnou hodnotu evidovaných nemovitostí. Stěžovatelka trvá na tom, že i přes vlastnictví několika pozemků je zcela nemajetná, neboť tyto pozemky nemají žádnou hodnotu. Pokud hodlal Městský soud v Praze učinit závěr o tom, že vlastnictví zmíněných pozemků představuje majetek větší hodnoty, měl za tím účelem přibrat znalce, který by nemovitosti ocenil.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Z kasační stížnosti je možné dovodit, že stěžovatelka uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d), tedy napadá usnesení Městského soudu v Praze pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky a pro vady řízení, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Nejvyšší správní soud za této situace napadené usnesení v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka namítá nezákonnost napadeného usnesení, kterou spatřuje v tom, že jí Městský soud v Praze měl ustanovit zástupce, neboť podle svého mínění splňuje podmínky pro jeho ustanovení.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci Městský soud v Praze dospěl k závěru, že podmínka první splněna nebyla, podmínkou druhou se pro nadbytečnost nezabýval. Sporným tedy je, zda stěžovatelka splňuje podmínku zákonem formulovanou jako existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků.

Předně je třeba konstatovat, že tato podmínka je nezávislá na tom, je-li nějaké řízení ex lege poplatkové povinnosti zproštěno. V tomto ohledu je stěžovatelčina námitka obsahem ustanovení § 11 zákona o soudních poplatcích zcela irelevantní. Ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. totiž odkazuje vymezením podmínky pro ustanovení bezplatného zástupce z řad advokátů na ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož účastník, který doloží, že

nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Toto kritérium je tedy odvozeno **od objektivní schopnosti či neschopnosti účastníka nést majetkové zatížení spojené s vedením sporu**. Tato schopnost či neschopnost je skutkovým zjištěním, které musí být v řízení před soudem postaveno na jisto. Jinak řečeno, podmínka § 35 odst. 8 s. ř. s. není formulována tak, že zástupce lze ustanovit účastníkovi, který **je osvobozen** od soudních poplatků (a to případně i ex lege), nýbrž je formulována tak, že lze k ustanovení přistoupit, splňuje-li účastník **podmínky pro osvobození**. Zjištění těchto skutkových okolností rozhodných z hlediska podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom předpokládá povinnost účastníka řízení, který svou majetkovou neschopnost nést náklady sporu namítá, tuto skutečnost tvrdit, a zároveň z ní vyplývá povinnost ji prokázat. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.).

Nezbytným předpokladem posouzení žádosti o ustanovení advokáta soudem pro řízení o kasační stížnosti je tedy především řádně vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žadatele. Žadatel je sám povinen soudu prokázat, jaké jsou jeho příjmy, pokud nějaké pobírá, zda vlastní majetek větší ceny, popřípadě zda mu z něj plynou příjmy nebo výnosy či nikoliv. Stěžovatelka ve svém potvrzení nezmínila vlastnictví několika nemovitostí. Městskému soudu v Praze tak znemožnila řádné posouzení předpokladů pro ustanovení zástupce soudem a především snížila věrohodnost údajů obsažených potvrzení. Nic jí nebránilo, vyplnila-li by potvrzení řádně, v řízení před Městským soudem v Praze namítat, že jde o majetek nevalné hodnoty. Činí-li tak v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud nemůže než tuto námitku považovat za opožděnou.

Vedle toho Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že se již dříve (srov. rozsudek ze dne 24. 6. 2004, č. j. 6 Ads 44/2003 - 63, dostupný na www.nssoud.cz) k otázce důsledků vlastnictví nemovitostí pro případné osvobození od soudních poplatků vyjádřil v tom smyslu, že účastníka řízení nelze zpravidla osvobodit od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., pokud - přes nízký příjem, který by sám o sobě takový postup odůvodňoval - je vlastníkem nemovitostí (byť jsou některé z nich zatíženy dluhem).

Nejvyšší správní soud tedy na základě posouzení stěžovatelčiných námitek uplatněných v kasační stížnosti konstatuje, že v závěrech vyslovených v napadeném usnesení Městského soudu v Praze neshledal nesprávnost, jež by mohla přivodit nezákonnost jeho rozhodnutí. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, nadto by je nebylo lze ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat, neboť jde o věc pomoci v hmotné nouzi.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. října 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu